

Percepcija korupcije u nogometu i sklonost teorijama zavjere

Jurić, Michael

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:117:512384>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET

(studij za stjecanje visoke stručne spreme
i stručnog naziva: magistra kineziologije)

Michael Jurić

PERCEPCIJA KORUPCIJE U NOGOMETU I
SKLONOST TEORIJAMA ZAVJERE

(diplomski rad)

Mentor:

prof. dr. sc. Ksenija Bosnar

Zagreb, studeni 2017.

PERCEPCIJA KORUPCIJE U NOGOMETU I SKLONOST TEORIJAMA ZAVJERE

Sažetak

Cilj ovog rada je utvrditi da li je percepcija razine korupcije u hrvatskom nogometu povezana sa sklonošću prema drugim teorijama zavjere. Provedeno je istraživanje na uzorku 255 redovitih vježbača jednog velikog fitnes centra iz Zagreba, drugim riječima na uzorku mlađe odrasle urbane populacije srednjeg ili višeg socioekonomskog statusa. U ispitivanju redovitih vježbača primijenjena je Skala percepcije korupcije u hrvatskom nogometu (Beslač, 2013) i Skala vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013). Prva skala se sastoji od 33 čestice s mogućih 5 odgovora. Druga skala se sastoji od 15 čestica također s mogućih 5 odgovora. Utvrđeno je da je percepcija razine korupcije u nogometu statistički značajno povezana sa sklonošću prema drugim teorijama zavjere.

Ključne riječi: korupcija, nogomet, vježbači, teorije zavjere, fitnes centar

PERCEPTION OF THE CORRUPTION IN FOOTBALL AND TENDENCY TO CONSPIRACY THEORIES

Abstract

The aim of this research is to determine whether the perception of the corruption in croatian football is related to the tendency towards other conspiracy theories. A survey was conducted on a sample of 255 regular trainees of a large fitness center in Zagreb, in other words on a sample of young adult urban populations of middle or higher socioeconomic status. In questioning regular trainees, the Scale of Perception of Corruption in Croatian Football (Beslač, 2013) and the belief in conspiracy theories were applied (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013). The first scale consists of 33 particles with possible 5 responses. The second scale consists of 15 particles also with possible 5 responses. It was found that the perception of the level of corruption in football is statistically significant associated with the tendency towards other conspiracy theories.

Key words: corruption, football, trainees, conspiracy theories, fitness centar

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. PROBLEM.....	11
3. METODE ISTRAŽIVANJA.....	12
3.1. UZORAK ISPITANIKA.....	12
3.2. VARIJABLE.....	13
3.3. METODE OBRADE PODATAKA.....	13
4. REZULTATI I RASPRAVA.....	14
4.1. DISTRIBUCIJA UKUPNIH REZULTATA.....	46
4.2. KORELACIJA UKUPNIH REZULTATA.....	48
5. ZAKLJUČAK.....	49
6. LITERATURA.....	50
7. PRILOZI.....	52

1. UVOD

Nogomet nije samo „najvažnija sporedna stvar na svijetu“ nego je postalo i važna stvar na financijskim tržištima. Ogromna količina novaca se trenutno vrti u nogometu, od ogromnih iznosa za transfere igrača, reklama pa čak i do mijenjanja imena stadiona u ime sponzora.

Slika 1. Ime stadiona, bet365 Stadium, engleskog nogometnog kluba Stoke City, stokecityfc.com (2017).

Istraživanje KPMG-a kako navodi „British Broadcasting Corporation (BBC)“ obuhvatilo je televizijska prava, profitabilnost, popularnost na društvenim mrežama, sportski potencijal i vlasništvo stadiona. Istraživanjem su obuhvaćena 32 kluba, a engleski klubovi dominiraju u prvih deset mjesta. Manchester United trenutno ima 26 globalna sponzorska ugovora. Ove godine deset klubova ima vrijednost od čak milijardu eura, dva više nego 2016. Unatoč dominaciji engleskih klubova, Španjolska jedina ima dva kluba čije vrijednosti prijelaze dvije milijarde eura, a to su Real Madrid i Barcelona. Prvih pet europskih nogometnih klubova po vrijednosti su : Manchester United – 3.09 milijarde eura, Real Madrid – 2.97 milijarde eura, Barcelona – 2.76 milijarde eura, Bayern Munich – 2.44 milijarde eura i Manchester City – 1.97 milijarde eura (Večernji.hr, 2017).

Slika 2. Grb najvrjednijeg europskog kluba Manchester Uniteda, manutd.com(2017)

Kada su toliko veliki iznosi novca u nogometu, u pitanje se dovodi sumnja u korupciju.

FIFA-in etnički odbor osumnjičio je Seppa Blattera i Michela Platina, dva predsjednika krovnih nogometnih organizacija, na sumnju u zloupotrebu položaja i nelojalno vođenje, odnosno na sumnju u korupciju te ih suspendirala iz nogometa na 8 godina. (gol.dnevnik.hr, 2015).

Ako postoji korupcija u najviši organima svjetskog nogomet, postoji li onda i u hrvatskom nogometu?

Slika 3. Logo UEFA-e, UEFA.com (2017).

Slika 4. Logo FIFA-e, FIFA.com (2017).

U Hrvatskoj je aktualno više afera vezanih uz korupciju u hrvatskom nogometu.

Trenutno se vodi suđenje dužnosnicima GNK Dinama zbog sumnje na korupciju, optuženi su da su oštetili nogometni klub Dinamo i državu Hrvatsku. Optužnica USKOK-a tereti bivšeg izvršnog predsjednika GNK Dinama Zdravka Mamića i njegovog brata Zorana Mamića, da su uz pomoć, također optuženih, Damira Vrbanovića i Milana Pernara pribavili protupravnu imovinsku korist u iznosu od ukupno 115,8 milijuna kuna, oštetivši za isti iznos GNK Dinamo (Jutarnji.hr, 2017).

Gospodin Zdravko Mamić negira sve optužnice koje su stavljene pred njega i suđenje još uvijek traje.

Slika 5. Bivši izvršni predsjednik Zdravko Mamić, Dnevnik.hr (2016)

Korupcija, odnosno sumnja na korupciju uništava hrvatski nogomet i želju navijača za podržavanjem i navijanjem za svoj klub.

Australski novinar Martin Zavan, 2015.g, detektirao je neke razloge zbog kojih navijači posljednjih godina izbjegavaju Maksimir : „Problemi sa huliganima, glasine o ukorijenjenoj korupciji u obiteljskom klubu, te čvrsta ruka u borbi protiv navodnih izgređenika doveli su do toga da klub igra pred gotovo praznim stadionima. Na nedavnoj utakmici između Dinama i Slaven Belupa bio sam zapanjen činjenicom da je stadion kapaciteta 40 tisuća gledatelja u potpunosti bez navijača. Bio sam upozoren da su utakmice HNL-a slabo posjećene, ali pogled na nešto više od 700 gledatelja me je zbunilo. Deset minuta prije utakmice ispod zapadne tribine nije bilo nikog osim usamljenih prodavača i policajaca. Nije bilo niti jednog navijača na vidiku.“ Australski novinar bio je upoznat i s osnivanjem Futsal Dinama, kluba kojeg vode BBB-i koji više ne dolaze na Maksimir. „U međuvremenu, u drugoj ligi se natječe fustal klub, koji također nosi ime Dinamo i može rasprodati dvoranu kapaciteta 5 tisuća. Na prvi pogled čini se da su veliki hrvatski klub i amaterski klub, koji djeluje volonterski, potpuno odvojeni svjetovi, ali priče o ta dva kluba i njihovim navijačima neraskidivo su povezani“, napisao je Zavan u razgovoru s predstavnicima Futsal Dinama. „Jedini razlog zašto nismo na stadionu je Mamić. Više od tisuću navijača je na crnoj listi, ali ne od strane suda, već od kluba“, otkrio je jedan navijač Dinama (Index.hr, 2015).

Nakon ostavke Zdravka Mamića kao izvršnog predsjednika GNK-a Dinama, situacija na tribinama se popravlja, no i dalje je mizerna.

„Okrenimo se sada prosječnoj posjećenosti svih utakmica hrvatske nogometne lige, gdje situacija baš i nije blistava, iako je Ligo 10 napravljena maksimalna koncentracija kvalitete. Naime, dvoboje HNL-a ove je sezone prosječno gledalo 2745 gledatelja, što je zaista mizerna brojka, čak i kada se radi o povećanju u odnosu na prošlu sezonu.

Lani je HNL gledalo svega 2461 ljudi, a godinu ranije brojka je bila na razini ovosezonske (2733). Interesantno, posljednjih sedam godina, domaći prvenstveni dvoboji bili su najgledaniji u sezoni 2013./2014., kad je stadione prosječno pohodilo 3218 ljudi. S druge strane najslabije posjećena bila je 2010./2011., sa svega 1888 gledatelja po susretu.

Ako malo dublje zagrebemo u prošlost, u posljednjih petnaest godina dvije najgledanije sezone bile su one 2002./2003. te 2005./2006. U oba navrata dvoboje hrvatske nogometne lige uživo je u prosjeku gledalo više od 3300 osoba, što je brojka koju valja što prije opet dostići.

1. HNL - prosječna gledanost po sezonama

2016./2017. **2745 gledatelja**

2015./2016. **2461 gledatelja**

2014./2015. **2733 gledatelja**

2013./2014. **3218 gledatelja**

2012./2013. **2511 gledatelja**

2011./2012. **2087 gledatelja**

2010./2011. **1888 gledatelja**

...

2005./2006. **3349 gledatelja**

...

HNL među najslabije posjećenim ligama Starog kontinenta

Na koncu usporedimo ovosezonske brojke HNL, s ostalim ligama Starog kontinenta. Potonja tablica govori kako je hrvatska nogometna liga druga najslabije posjećena liga među 20 elitnih nogometnih razreda Europe kada je gleda europski koeficijent.

Situacija je zapravo još gora jer na ovom popisu nema Švedske, Kazahstana i još nekolicine država koji trenutno po koeficijentu nisu u vrhu, ali su puno gledaniji od HNL-a, posebice švedska čiji klub Hammarby prosječno gleda više od 20 tisuća ljudi.

Najgledanija liga je Bundesliga (Njemačka), a slijede Premierliga (Engleska), Primera (Španjolska) i Serie A (Italija), dok TOP 5 zatvara Le Championnat (Francuska). Interesantno, šesta je Eredivisia (Nizozemska), sedma Primeira (Portugal), a osma Jupiler liga (Belgija). Sjajno je pozicionirana i Poljska, a s najviše problema susreću se Grčka, Hrvatska i Rumunjska (Index.hr, 2017).

Slika 6. Stadion Maksimir, Germanijak.hr (2016)

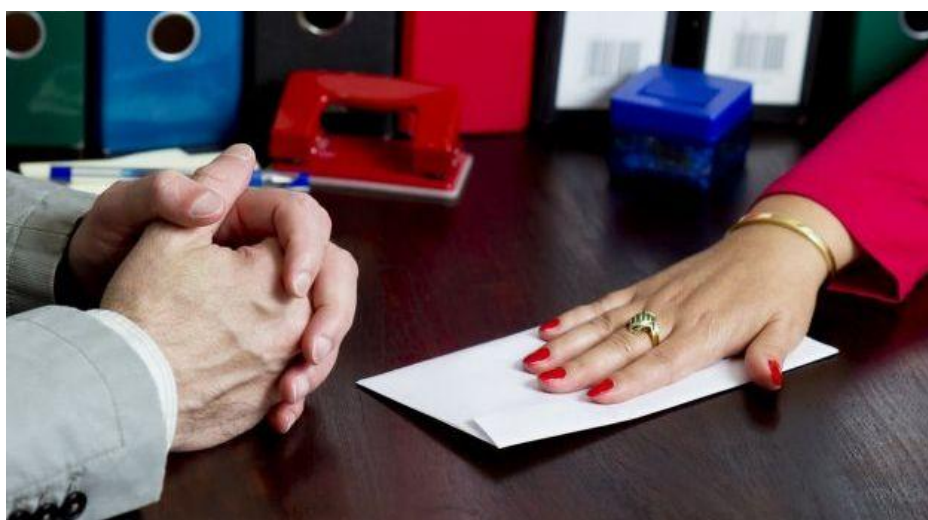
No, sumnja u korupciju može također biti povezana sa sklonošću prema teorijama zavjera.

„Mnogi ljudi vjeruju u teorije zavjere, NASA je lažirala slijetanje na mjesec, vlada SAD-a skriva vanzemaljce... Brojna istraživanja pokazala su da je vjerovanje u teorije zavjere povezano s osjećajem nemoći i nesigurnosti. Npr., veliko istraživanje Jennifer Whitson sa Sveučilišta u Austinu i Adama Galinskog sa Sveučilišta u Northwesternu iz 2008. pokazalo je kako usvajanje vjerovanja u teorija zavjere predstavlja svijet kao predvidljivo mjesto. Opipljiv neprijatelj asporbira krivicu za probleme koji bi se inače činili previše apstraktnim. Svi su ovi rezultati uznemirujući jer sugeriraju da čak i površno vjerovanje u teorije zavjere može stvoriti nepovjerenje i odvratiti pažnju od ključnih znanstvenih, političkih i socijalnih problema.“ (znanostblog.com, 2013).

Svi ljubitelji ovog sporta moći će u njemu uživati kada se otklone sve sumnje o korupciji i kada se svim optuženim dokaže da su krivi ili nevini. I nadati se da će se funkcije svih organa nogometa boriti protiv korupcije i postupati po fair-play pravilu kako ga i zagovaraju.

2. PROBLEM

Kada se pojavi, korupcija uništava svaki sport. Srećom, percepcija razine korupcije ne mora odgovarati stvarnom stanju. Postavlja se problem, da li je percepcija razine korupcije u hrvatskom nogometu povezana sa sklonošću prema drugim teorijama zavjere. Provedeno je istraživanje na temu percepcija korupcije u nogometu i sklonost teorijama zavjere.

Slika 7. korupcija, lider.media (2016)

3. METODE ISTRAŽIVANJA

3.1. UZORAK ISPITANIKA

Istraživanje je provedeno na uzorku 255 mlađih redovitih vježbača jednog velikog fitness centra iz Zagreba, drugim riječima na uzorku iz mlađe odrasle urbane populacije srednjeg ili višeg socioekonomskog statusa.

Prikupljanje podataka odvijalo se u periodu od početka mjeseca travnja do kraja mjeseca lipnja. Uzorak sačinjavaju 163 muška ispitanika (63,92%), i 92 ženska ispitanika (36,08%) u dobi od 25 do 40 godina; prosječna dob je 28,13 godina sa standardnom devijacijom 3,61.

3.2. VARIJABLE

U istraživanju su korištene :

1. Skala percepcije korupcije u nogometu (Beslać, 2013) koja se sastoji od 33 čestice s pet mogućih odgovora :

1 – Potpuno netočno

2 – Uglavnom netočno

3 – Nisam siguran

4 – Uglavnom točno

5 – Potpuno točno

2. Skala vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R.,Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013) koja se sastoji od 15 čestica s pet mogućih odgovora :

1 – Potpuno netočno

2 – Uglavnom netočno

3 – Nisam siguran

4 – Uglavnom točno

5 – Potpuno točno

Ispitanici su još odgovorili na pitanje o spolu i o dobi.

3.3. METODE OBRADE PODATAKA

Određene su frekvencije rezultata za svaku pojedinu česticu dvije skale. Određeni su osnovni statistički parametri za pojedine čestice i ukupne rezultate na skalama. Povezanost percepcije razine korupcije u nogometu i sklonost teorijama zavjere određena je Pearsonovim koeficijentom korelacije.

4. REZULTATI I RASPRAVA

Distribucija odgovora na čestice Skale percepcije korupcije u hrvatskom nogometu (Beslać, 2013) nalaze se u tablicama 1 – 33.

Tablica 1. Frekvencije odgovora na česticu “U hrvatskom nogometu ima puno korupcije“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	1	1	0,39	0,39
Uglavnom netočno	12	13	4,71	5,10
Nisam siguran/na	30	43	11,76	16,86
Uglavnom točno	82	125	32,16	49,02
Potpuno točno	130	255	50,98	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Od 255 ispitanika, velika većina misli da u hrvatskom nogometu postoji korupcija. Njih 212 misle da je to točno, odnosno 130 ispitanika (50,98%) misli da je potpuno točno, a 82 (32,16%) uglavnom točno. Jedna osoba se izjasnila da u hrvatskom nogometu ne postoji korupcija.

Tablica 2. Frekvencije odgovora na česticu „Novinari i mediji preuveličavaju stanje korupcije u hrvatskom nogometu“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	47	47	18,43	18,43
Uglavnom netočno	65	112	25,49	43,92
Nisam siguran/na	61	173	23,92	67,84
Uglavnom točno	56	229	21,96	89,80
Potpuno točno	26	255	10,20	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Šezdeset i pet ispitanika (25,49%) smatra, , a 61 ispitanik (23,92%) izjasnio da nije siguran/na da novinari i mediji ne preuveličavaju stanje korupcije u hrvatskom nogometu. Potpuno točno tvrdnju smatra 26 ispitanika (10,20%).

Tablica 3. Frekvencija odgovora na česticu „U hrvatskom nogometu puno utakmica je lažirano“

Odgovor	F	Cf	%	c%
Potpuno netočno	4	4	1,57	1,57
Uglavnom netočno	47	51	18,43	20,00
Nisam siguran/na	96	147	37,65	57,65
Uglavnom točno	66	213	25,88	83,53
Potpuno točno	42	255	16,47	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Velik broj ispitanika odgovorila je da nije sigurno je li puno utakmica u hrvatskom nogometu lažirano i to čak njih 96 (37,65%). No ipak je samo 4 ispitanika (1,57%) odgovorilo da je ta tvrdnja potpuno netočna, dok je njih 42 (16,47%) odgovorilo potpuno točno.

Tablica 4. Frekvencija odgovora na česticu „Hrvatski nogomet je pun mafijaša i kriminalaca“

Odgovor	F	Cf	%	c%
Potpuno netočno	5	5	1,96	1,96
Uglavnom netočno	19	24	7,45	9,41
Nisam siguran/na	59	83	23,14	32,55
Uglavnom točno	106	189	41,57	74,12
Potpuno točno	66	255	25,88	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Na tvrdnju je li hrvatski nogomet pun mafijaša i kriminalaca, 172 ispitanika izjasnilo se da je to točno, tj. njih 66 (25,88%) je odgovorilo potpuno točno, a 106 (41,57%) uglavnom točno. Tek 5 ispitanika (1,96%) misli da je tvrdnja potpuno netočna.

Tablica 5. Frekvencija odgovora na česticu „Većina sudionika i zaposlenika u hrvatskom nogometu časno i pošteno obavljaju svoj posao“

Odgovor	F	Cf	%	c%
Potpuno netočno	19	19	7,45	7,45
Uglavnom netočno	85	104	33,33	40,78
Nisam siguran/na	96	200	37,65	78,43
Uglavnom točno	48	248	18,82	97,25
Potpuno točno	7	255	2,75	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Veliki broj ljudi nije sigurno u čast i poštenje obavljanja poslova i dužnosti sudionika i zaposlenika u hrvatskom nogometu, čak 96 (37,65 %) ispitanika. Osamdeset i pet ljudi smatra tvrdnju uglavnom netočnom (33,33%). Samo je mali broj onih koji misle da sudionici i zaposlenici u hrvatskom nogometu u potpunosti obavljaju svoj posao časno i pošteno, njih 7 (2,75%).

Tablica 6. Frekvencija odgovora na česticu „Klađenje uništava hrvatski nogomet“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	30	30	11,76	11,76
Uglavnom netočno	63	93	24,71	36,47
Nisam siguran/na	69	162	27,06	63,53
Uglavnom točno	55	217	21,57	85,10
Potpuno točno	38	255	14,90	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Odgovor *Nisam siguran/na* zaokružilo je velik broj ispitanika, njih 69 (27,06%), dok je *Uglavnom netočno* zaokružilo 63 ispitanika (24,71%) i odgovor *Uglavnom točno* zaokružilo 55 ispitanika (21,57%).

Tablica 7. Frekvencija odgovora na česticu „Stanje korupcije u našem nogometu je još i gore nego što pišu po novinama“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	13	13	5,10	5,10
Uglavnom netočno	26	39	10,20	15,29
Nisam siguran/na	76	115	29,80	45,10
Uglavnom točno	77	192	30,20	75,29
Potpuno točno	63	255	24,71	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Čak 77 (30,20%) ispitanika odgovorilo je *Uglavnom točno* na tvrdnju da stanje korupcije u našem nogometu je još i gore nego što pišu po novinama, dok je (29,80%) ispitanika odgovorilo na tvrdnju *Nisam siguran/na*. To govori da su navijači uvjereni u činjenicu da hrvatskim nogometom 'vlada' korupcija. Samo 13 (5,10%) ispitanika misli da je stanje u hrvatskom nogometu što se korupcije tiče bolje nego od onoga što se piše u novinama.

Tablica 8. Frekvencija odgovora na česticu „Preko našeg nogometa se pere prljavi novac“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	6	6	2,35	2,35
Uglavnom netočno	25	31	9,80	12,16
Nisam siguran/na	63	94	24,71	36,86
Uglavnom točno	90	184	35,29	72,16
Potpuno točno	71	255	27,84	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Najveći broj ispitanika misli da je tvrdnja uglavnom točna, njih 90 (35,29%). No 63 (24,71%) ispitanika je odgovorilo *Nisam siguran/na*, te njih 71 (27,84%) se u potpunosti slaže s tom tvrdnjom čime se može zaključiti da ljudi vjeruju da se preko našeg nogometa pere prljavi novac.

Tablica 9. Frekvencija odgovora na česticu „Predsjednici klubova i nogometni menadžeri uzimaju nemoralno i besramno velik novac od nogometnih transfera“

Odgovor	F	cf	%	c%
Potpuno netočno	6	6	2,35	2,35
Uglavnom netočno	9	15	3,53	5,88
Nisam siguran/na	37	52	14,51	20,39
Uglavnom točno	112	164	43,92	64,31
Potpuno točno	91	255	35,69	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Dvjesto tri ispitanika smatra da predsjednici klubova i nogometni menadžeri uzimaju velik novac od nogometnih transfera odnosno njih 91 (35,69%) smatra to potpuno točno, a 112 (43,92%) ispitanika smatra tvrdnju uglavnom točnom. Jako mali broj ispitanika, 6 (2,35%) smatra tvrdnju potpuno netočnom.

Tablica 10. Frekvencija odgovora na česticu „U hrvatskom nogometu postoji masovna pojava zapošljavanja rodbine i prijatelja“

Odgovor	F	cf	%	c%
Potpuno netočno	11	11	4,31	4,31
Uglavnom netočno	12	23	4,71	9,02
Nisam siguran/na	69	92	27,06	36,08
Uglavnom točno	76	168	29,80	65,88
Potpuno točno	87	255	34,12	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Najveći broj ispitanika, njih čak 87 (34,12%) smatra kako je tvrdnja o postojanju masovnog zapošljavanja rodbine i prijatelja u hrvatskom nogometu, potpuno točna. Dok ih je 76 (29,80%) odgovorilo sa uglavnom točno, a 69 (27,06%) ih se izjasnilo kako nisu potpuno sigurni. Time možemo zaključiti da velika većina vjeruje ili pak sumnja u zapošljavanje "preko veze".

Tablica 11. Frekvencija odgovora na česticu „Zbog korupcije, sportski uspjeh pada u drugi plan“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	2	2	0,78	0,78
Uglavnom netočno	29	31	11,37	12,16
Nisam siguran/na	48	79	18,82	30,98
Uglavnom točno	93	172	36,47	67,45
Potpuno točno	83	255	32,55	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Kada je u pitanju korupcija i njen utjecaj na sportski uspjeh, 93 (36,47) ispitanika iznosi mišljenje kako je ova tvrdnja uglavnom točna, dok ih se 83 (32,55%) čvrsto drži stava da je ovo potpuno točno. U skupinu onih koji nisu znali dati adekvatan odgovor ili nisu sigurni, ulazi njih čak 48 (18,82%)

Tablica 12. Frekvencija odgovora na česticu „Predsjednici klubova i nogometni menadžeri uzimaju ogromni dio od plaća igrača“

Odgovor	F	cf	%	c%
Potpuno netočno	6	6	2,35	2,35
Uglavnom netočno	22	28	8,63	10,98
Nisam siguran/na	95	123	37,25	48,24
Uglavnom točno	81	204	31,76	80,00
Potpuno točno	51	255	20,00	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Na navedenu česticu najveći broj ispitanika, njih 95 (37,25%) dalo je odgovor kako nisu sigurni. Onih koji pak smatraju da je tvrdnja uglavnom točna ima 81 (31,76%). Tvrdnju istaknutu potpuno točnom, odabralo je njih 51 (20,00%).

Tablica 13. Frekvencija odgovora na česticu „Neki hrvatski nogometni klubovi su financijski povlašteni jer im pomaže država“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	9	9	3,53	3,53
Uglavnom netočno	14	23	5,49	9,02
Nisam siguran/na	73	96	28,63	37,65
Uglavnom točno	81	177	31,76	69,41
Potpuno točno	78	255	30,59	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Sa pretpostavkom da su neki hrvatski nogometni klubovi financijski povlašteni jer im pomaže država, složilo se 78 (30,59%) ispitanika. Njih 81 (31,76%) smatra da je to uglavnom točno, dok ih 73 (28,63%) nisu sigurni u postavljenu tezu.

Tablica 14. Frekvencija odgovora na česticu „U hrvatskom nogometu sve funkcionira preko veze“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	9	9	3,53	3,53
Uglavnom netočno	29	38	11,37	14,90
Nisam siguran/na	47	85	18,43	33,33
Uglavnom točno	112	197	43,92	77,25
Potpuno točno	58	255	22,75	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da u hrvatskom nogometu funkcionira sve preko veze, uglavnom točnim smatra čak 112 (43,92%) ispitanika. U skupinu onih koji nisu sigurni ubraja se njih 47 (18,43%). A oni koji su se izjasnili kako ovu tvrdnju smatraju potpunom točnom, ubrajaju se među njih 58 (22,75%).

Tablica 15. Frekvencija odgovora na česticu „Vodstvo hrvatskog nogometa se drži na pozicijama zbog korupcije a ne zbog stručnosti“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	2	2	0,78	0,78
Uglavnom netočno	17	19	6,67	7,45
Nisam siguran/na	61	80	23,92	31,37
Uglavnom točno	97	177	38,04	69,41
Potpuno točno	78	255	30,59	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da je vodstvo hrvatskog nogometa na poziciji isključivo radi korupcije, smatra *uglavnom točnim* čak 97 (38,04%) ispitanika. Opređeljenih za *potpuno točno* ima 78 (30,59%) ispitanika. Onih nesigurnih je pak 61 (23,92%).

Tablica 16. Frekvencija odgovora na česticu „U hrvatskom nogomet je česta pojava puštanja utakmica radi osobnih interesa vodstva klubova“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	3	3	1,18	1,18
Uglavnom netočno	4	43	15,69	16,86
Nisam siguran/na	93	136	36,47	53,33
Uglavnom točno	75	211	29,41	82,75
Potpuno točno	44	255	17,25	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Među ispitanicima njih 93 (36,47%) izjasnilo se kako nisu sigurni u ovu konstataciju. U skupinu onih koji ovo smatraju uglavnom točnim, spada njih 75 (29,41%). Dok je onih koji ovo drže potpuno točnim 44 (17,25%).

Tablica 17. Frekvencija odgovora na česticu „Igrači su roblje i privatno vlasništvo raznih mutnih tipova u nogometu“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	11	11	4,31	4,31
Uglavnom netočno	16	27	6,27	10,59
Nisam siguran/na	69	96	27,06	37,65
Uglavnom točno	99	195	38,82	76,47
Potpuno točno	60	255	23,53	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da su igrači roblje i da pripadaju vlasništvu raznih mutnih tipova, složilo se i izjasnilo kao *uglavnom točno* čak 99 (38,82%) ispitanika. Onih koji to smatraju potpuno točnim, bez iznimke je 60 (23,53%). Onih nesigurnih je bilo pak 69 (27,06%).

Tablica 18. Frekvencija odgovora na česticu „Predsjednici klubova se pretjerano miješaju u posao trenera zbog vlastite koristi“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	13	13	5,10	5,10
Uglavnom netočno	37	50	14,51	19,61
Nisam siguran/na	67	117	26,27	45,88
Uglavnom točno	84	201	32,94	78,82
Potpuno točno	54	255	21,18	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Miješanje predsjednika klubova u posao trenera istaknulo je *uglavnom točnim* 84 (32,94%) ispitanika. Potpuno složnih s tom činjenicom je 54 (21,18%). Onih koji nisu sigurni ima čak 67 (26,27%).

Tablica 19. Frekvencija odgovora na česticu „Za sve loše u hrvatskom nogometu je kriva korupcija“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	8	8	3,14	3,14
Uglavnom netočno	31	39	12,16	15,29
Nisam siguran/na	66	105	25,88	41,18
Uglavnom točno	105	210	41,18	82,35
Potpuno točno	45	255	17,65	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Tvrđnju kako je za sve loše u hrvatskom nogometu kriva korupcija, potvrđuje i označava potpunom točnom čak 45 (17,65%) ispitanika. Oni koji to smatraju uglavnom točnim, pripadaju skupini od 105 (41,18%) ispitanika. Nesigurnih je 66 (25,88%) ispitanika.

Tablica 20. Frekvencija odgovora na česticu „Nogometni igrači su primorani potpisati ugovor za određeni klub zbog interesa vodstva klubova“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	8	8	3,14	3,14
Uglavnom netočno	22	30	8,63	11,76
Nisam siguran/na	82	112	32,16	43,92
Uglavnom točno	95	207	37,25	81,18
Potpuno točno	48	255	18,82	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da su igrači primorani potpisati ugovor za određeni klub zbog interesa vodstva klubova, složilo se 48 (18,82%) ispitanika. Onih koji to smatraju uglavnom točnim je 95 (37,25%). A u skupinu nesigurnih pripada njih 82 (32,16%).

Tablica 21. Frekvencija odgovora na česticu „Nogometni klubovi uzimaju novac iz države“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	6	6	2,35	2,35
Uglavnom netočno	17	23	6,67	9,02
Nisam siguran/na	81	104	31,76	40,78
Uglavnom točno	91	195	35,69	76,47
Potpuno točno	60	255	23,53	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Uzimaju li nogometni klubovi novac iz države, određen broj ispitanika nije mogao dati stopostotni potvrđan odgovor, njih 91 (35,69%) se izjasnilo da tvrdnju smatraju uglavnom točnom. Broj od 60 (23,53%) ispitanika čine osobe koje su ovu tvrdnju naznačile kao potpuno točnu. Izjašnjenih kao nesigurni bilo je 81 (31,76%).

Tablica 22. Frekvencija odgovora na česticu „Suci su korumpirani jer ih potplaćuju vlasnici nogometnih klubova“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	7	7	2,75	2,75
Uglavnom netočno	15	22	5,88	8,63
Nisam siguran/na	80	102	31,37	40,00
Uglavnom točno	102	204	40,00	80,00
Potpuno točno	51	255	20,00	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Čestica kako su suci korumpirani jer ih potplaćuju vlasnici nogometnih klubova je za 102 (40,00%) ispitanika uglavnom točna. Potpuno točnom ju je naznačilo njih 51 (20,00%), dok ih se 80(31,37%) izjasnilo da nisu sigurni.

Tablica 23. Frekvencija odgovora na česticu „Nogometni menadžeri odrađuju prljav posao u transferima za nogometne klubove“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	8	8	3,14	3,14
Uglavnom netočno	27	35	10,59	13,73
Nisam siguran/na	57	92	22,35	36,08
Uglavnom točno	91	183	35,69	71,76
Potpuno točno	72	255	28,24	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Česticu o nogometnim menadžerima i njihovom poslu u transferima, 91 (35,69) ispitanika je postavilo kao uglavnom točnom. Onih koji se potpuno slažu s njom bilo je 72 (28,24%). Nesigurnih je bilo 57 (22,35%).

Tablica 24. Frekvencija odgovora na česticu „Hrvatski nogometni savez je postao kriminalna organizacija“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	8	8	3,14	3,14
Uglavnom netočno	18	26	7,06	10,20
Nisam siguran/na	56	82	21,96	32,16
Uglavnom točno	79	161	30,98	63,14
Potpuno točno	94	255	36,86	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Hrvatski nogometni savez dobiva epitet kriminalne organizacije i s tom konstatacijom se u potpunosti slaže 94 (36,86%) ispitanika. Onih koji su odgovorili sa uglavnom točnim, bilo je 79 (30,98%). U skupinu nesigurnih pripada njih 56 (21,96%).

Tablica 25. Frekvencija odgovora na česticu „Ljudi koji rade u hrvatskom nogometu zlorabe svoj položaj gdje stignu“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	16	16	6,27	6,27
Uglavnom netočno	28	44	10,98	17,25
Nisam siguran/na	72	116	28,24	45,49
Uglavnom točno	79	195	30,98	76,47
Potpuno točno	60	255	23,53	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da ljudi koji rade u hrvatskom nogometu zlorabe svoj položaj, uglavnom točnim je naznačilo 79 (30,98%). Potpuno točnim smatra njih 60 (23,53%). Onih nesigurnih je 72 (28,24%)

Tablica 26. Frekvencija odgovora na česticu „Predsjednici i vlasnici biraju svoje suce za utakmice u kojima igra njihov klub“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	33	33	12,94	12,94
Uglavnom netočno	51	84	20,00	32,94
Nisam siguran/na	87	171	34,12	67,06
Uglavnom točno	51	222	20,00	87,06
Potpuno točno	33	255	12,94	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Na navedenu česticu velik broj ispitanika se izjasnio da nisu sigurni, njih čak 87 (34,12%). U dosta manjem broju su se izjasnili oni koji ovu tvrdnju drže potpuno točnom, njih 33 (12,94%). Za uglavnom točno, opredijelilo se njih 51 (20,00%).

Tablica 27. Frekvencija odgovora na česticu „U hrvatskom nogometu je samo mali broj sudionika koji su korumpirani“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	56	56	21,96	21,96
Uglavnom netočno	54	110	21,18	43,14
Nisam siguran/na	67	177	26,27	69,41
Uglavnom točno	40	217	15,69	85,10
Potpuno točno	38	255	14,90	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da je u hrvatskom nogometu samo mali broj sudionika koji su korumpirani, potpuno točnim smatra 38 (14,90%) ispitanika. U skupinu onih koji nisu sigurni pripada njih 67 (26,27%). Uglavnom točno ovo smatra njih 40 (15,69%).

Tablica 28. Frekvencija odgovora na česticu „Ne volim kad mi ocrnjuju nogomet pričama o korupciji“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	111	111	43,53	43,53
Uglavnom netočno	53	164	20,78	64,31
Nisam siguran/na	44	208	17,25	81,57
Uglavnom točno	29	237	11,37	92,94
Potpuno točno	18	255	7,06	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Sudeći po odgovorima iz ove skupine, samo 18 (7,06%) ispitanika se slaže s postavljenom česticom. Onih koji nisu sigurni ima 44 (17,25%), dok se sa uglavnom točnim izjasnilo njih 29 (11,37%).

Tablica 29. Frekvencija odgovora na česticu „Korupcija u hrvatskom nogometu se gotovo iskorijenila“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	77	77	30,20	30,20
Uglavnom netočno	66	143	25,88	56,08
Nisam siguran/na	72	215	28,24	84,31
Uglavnom točno	22	237	8,63	92,94
Potpuno točno	18	255	7,06	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da je korupcija u hrvatskom nogometu gotovo iskorijenjena 77 ispitanika smatra da je to potpuno netočno (30,20%), odnosno njih 66 (25,88%) smatra da je to uglavnom netočno. Velik broj ispitanika također nije sigurno u tvrdnju, njih 72 (28,24%), dok samo 18 ispitanika (7,06%) smatra potpuno točnim da se korupcija u hrvatskom nogometu gotovo iskorijenila.

Tablica 30. Frekvencija odgovora na česticu „Većina nogometnih sudaca nije pala pod utjecaj korupcije“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	63	63	24,71	24,71
Uglavnom netočno	47	110	18,43	43,14
Nisam siguran/na	68	178	26,67	69,80
Uglavnom točno	40	218	15,69	85,49
Potpuno točno	37	255	14,51	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci

Većina ispitanika nije sigurno da većina nogometnih sudaca nije pala pod utjecajem korupcije, čak njih 68 (24,71%). Netočnim tvrdnju smatra njih 111, odnosno njih 63 (24,71%) potpuno netočnom, a 47 (18,43%) smatra uglavnom netočnom. Nemali broj smatra tvrdnju točnom, 40 (15,69%) uglavnom točnom i 37 (14,51%) potpuno točnom. Mišljenja oko povezanosti korupcije s nogometnim sucima su podijeljena.

Tablica 31. Frekvencija odgovora na česticu „Ne idem na stadione jer mi se ne gledaju namještene utakmice“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	22	22	8,63	8,63
Uglavnom netočno	19	41	7,45	16,08
Nisam siguran/na	70	111	27,45	43,53
Uglavnom točno	77	188	30,20	73,73
Potpuno točno	67	255	26,27	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Redoviti vježbači, njih 77 (30,20%) uglavnom ne idu na stadione jer mi se ne gledaju namještene utakmice, a njih 67 (26,27%) sigurno ne idu na stadione zbog sumnji da su namještene utakmice. Devetnaest ispitanika (7,45%) smatranju tvrdnju uglavnom netočnom.

Tablica 32. Frekvencija odgovora na česticu „Kad korupcija u hrvatskom nogometu u potpunosti nestane, stanje će se znatno poboljšati“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	27	27	10,59	10,59
Uglavnom netočno	41	68	16,08	26,67
Nisam siguran/na	75	143	29,41	56,08
Uglavnom točno	62	205	24,31	80,39
Potpuno točno	50	255	19,61	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Naime, 75 ispitanika (29,41%) smatra nesigurnim u tome da će se nestankom korupcije stanje u hrvatskom nogometu znatno poboljšati. Njih 62 (24,31%) smatra uglavnom točnim tvrdnju, dok 27 ispitanika (10,59%) smatra tvrdnju potpuno netočnom.

Tablica 33. Frekvencija odgovora na česticu „Stanje u hrvatskom nogometu nije ništa lošije nego u drugim državama“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	26	26	10,20	10,20
Uglavnom netočno	46	72	18,04	28,24
Nisam siguran/na	94	166	36,86	65,10
Uglavnom točno	71	237	27,84	92,94
Potpuno točno	18	255	7,06	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Malo manje od pola ispitanika, 94 (36,86%), zaokružilo je odgovor Nisam siguran/na na česticu da stanje u hrvatskom nogometu nije lošije nego u drugim državama. Dok 26 ispitanika (10,20%) smatra tvrdnju potpuno netočnom, a 18 ispitanika (7,06%) smatra tvrdnju potpuno točnom.

Distribucija odgovora na čestice Skale vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013) nalaze se u tablicama 34-48.

Tablica 34. Frekvencija odgovora na česticu „Vlade su umiješane u ubojstva nevinih građana i/ili poznatih javnih osoba, a to drže u tajnosti“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	13	13	5,10	5,10
Uglavnom netočno	39	52	15,29	20,39
Nisam siguran/na	85	137	33,33	53,73
Uglavnom točno	80	217	31,37	85,10
Potpuno točno	38	255	14,90	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Sklonost ovoj teoriji zavjere izjavilo je 118 ispitanika, odnosno 38 (14,90%) smatra potpuno točnom, a 80 (31,37%) ispitanika smatra uglavnom točnom tvrdnju da su vlade umiješane u ubojstva nevinih građana i/ili poznatih javnosti i da to drže u javnosti. Njih 85 (33,33%) smatra da su nesigurni u tvrdnju. Dok jako mali broj ispitanika smatra potpuno netočnim tvrdnju, 13 (5,10%).

Tablica 35. Frekvencija odgovora na česticu „Snaga koju posjeduju vođe država su drugorazredne u usporedbi s moći malih nepoznatih grupa koje zaista kontroliraju svjetsku politiku“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	5	5	1,96	1,96
Uglavnom netočno	25	30	9,80	11,76
Nisam siguran/na	60	90	23,53	35,29
Uglavnom točno	93	183	36,47	71,76
Potpuno točno	72	255	28,24	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Velik broj ispitanika, njih 93 (36,47%) smatra uglavnom točnim i 72 (28,24%) potpuno točnim tvrdnju, dok jako mali broj ispitanika smatra tvrdnju potpuno netočnom, njih 5 (1,96%). Možemo zaključiti da ljudi vjeruju da manja grupa ljudi, „iz sjene“, vlada svijetom.

Tablica 36. Frekvencija odgovora na česticu „Tajne službe komuniciraju s vanzemaljcima, no to drže daleko od očiju javnosti“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	84	84	32,94	32,94
Uglavnom netočno	48	132	18,82	51,76
Nisam siguran/na	72	204	28,24	80,00
Uglavnom točno	29	233	11,37	91,37
Potpuno točno	22	255	8,63	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da tajne službe komuniciraju s vanzemaljcima, i da to drže daleko od očiju javnosti potpuno netočnim smatra 84 ispitanika, tj 32,94%. U tu tvrdnju nije sigurno čak 72 osobe (28,24%), dok najmanji zaokruženi odgovor je odgovor Potpuno točno kojeg su zaokružila 22 ispitanika (8,63%).

Tablica 37. Frekvencija odgovora na česticu „Širenje određenih virusa i/ili bolesti je rezultat namjernog potajnog djelovanja nekih organizacija“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	15	15	5,88	5,88
Uglavnom netočno	36	51	14,12	20,00
Nisam siguran/na	60	111	23,53	43,53
Uglavnom točno	84	195	32,94	76,47
Potpuno točno	60	255	23,53	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Velika većina smatra kako neke organizacije namjerno šire određene viruse i/ili bolesti, njih 84 (32,94%) uglavnom točnim dok njih 60 (23,53%) tvrdnju smatra potpuno točnom. Samo 15 ispitanika smatra potpuno netočnom tvrdnju, tj 5,88%. Možemo zaključiti da je velika većina sklona ovoj teoriji zavjere.

Tablica 38. Frekvencija odgovora na česticu „Grupe znanstvenika manipuliraju, izmišljaju ili taje podatke s ciljem da zavaraju javnost“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	12	12	4,71	4,71
Uglavnom netočno	32	44	12,55	17,25
Nisam siguran/na	55	99	21,57	38,82
Uglavnom točno	95	194	37,25	76,08
Potpuno točno	61	255	23,92	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Zavaravanje javnosti kao i tajenje podatak od strane znanstvenika, 95 (37,25%) ispitanika je navelo uglavnom točnim. Onih koji su sa sigurnošću odgovorili i opredijelili se za potpuno točno ima 61 (23,92%). Nesigurnih u ovu činjenicu je 55 (21,57%).

Tablica 39. Frekvencija odgovora na česticu „Vlade dozvoljavaju ili čak same čine terorističke napade na vlastitom tlu i prikrivaju svoju umiješanost“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	10	10	3,92	3,92
Uglavnom netočno	24	34	9,41	13,33
Nisam siguran/na	61	95	23,92	37,25
Uglavnom točno	93	188	36,47	73,73
Potpuno točno	67	255	26,27	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Sumnju kako vlade dozvoljavaju ili pak same čine napade na vlastitom tlu, potpuno točnim je navelo 67 (26,27%) ispitanika. U nešto većem broju se nalaze oni koji ovu sumnju smatraju uglavnom točnom i takvih je 96 (36,47%). Onih nesigurnih je nešto manje od prethodne skupine, njih 61 (23,92%).

Tablica 40. Frekvencija odgovora na česticu „Omanja tajna grupa ljudi je odgovorna za donošenje svih važnih svjetskih odluka, kao što je započinjanje rata“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	9	9	3,53	3,53
Uglavnom netočno	24	33	9,41	12,94
Nisam siguran/na	59	92	23,14	36,08
Uglavnom točno	88	180	34,51	70,59
Potpuno točno	75	255	29,41	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da je za započinjanje rata ili donošenje važnih svjetskih odluka odgovorna omanja tajna grupa ljudi, smatra 75 (29,41%) ispitanika, koji su se potpuno složili sa ovom izjavom. Nešto više je onih koji to smatraju uglavnom točnim, njih čak 88 (34,51%). Oni koji su se po ovom pitanju izjasnili nesigurnima, čine skupinu od 59 (23,14%) ispitanika.

Tablica 41. Frekvencija odgovora na česticu „Podaci o susretima s izvanzemaljcima se skrivaju od javnosti“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	54	54	21,18	21,18
Uglavnom netočno	29	83	11,37	32,55
Nisam siguran/na	84	167	32,94	65,49
Uglavnom točno	42	209	16,47	81,96
Potpuno točno	46	255	18,04	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Da se podaci o susretima s izvanzemaljcima skrivaju od javnosti, 84 (32,94%) izjašnjava se nesigurnima u tu česticu. Skupini koja smatra to potpuno točnim pripada 46 (18,04%) ispitanika. Uglavnom smatraju točnim njih 42 (16,47%) ispitanika.

Tablica 42. Frekvencija odgovora na česticu „Na ljudima se, bez njihovog znanja, koriste tehnologije za kontrolu uma“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	38	38	14,90	14,90
Uglavnom netočno	49	87	19,22	34,12
Nisam siguran/na	94	181	36,86	70,98
Uglavnom točno	44	225	17,25	88,24
Potpuno točno	30	255	11,76	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Na postavljenu česticu o kontroliranju uma putem tehnologije, 30 (11,76%) ispitanika se izjasnilo kako je to potpuno točno. Uglavnom točnim to smatra njih 44 (17,25%). Najveću skupinu čine oni koji nisu potpuno sigurni u to i takvih je 94 (36,86%).

Tablica 43. Frekvencija odgovora na česticu „Poznato je da se koče nove i napredne tehnologije koje bi mogle ugroziti postojeću industriju“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	6	6	2,35	2,35
Uglavnom netočno	27	33	10,59	12,94
Nisam siguran/na	63	96	24,71	37,65
Uglavnom točno	79	175	30,98	68,63
Potpuno točno	80	255	31,37	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Velika većina ispitanika smatra ovu česticu točnom, tj. Njih 80 (31,37%) potpuno točnom, a njih 79 (30,98%) uglavnom točno. Dok je onih nesigurnih 63 (24,71%)

Tablica 44. Frekvencija odgovora na česticu „Vlade rade budale od ljudi da bi prikrile vlastitu uključenost u kriminalne aktivnosti“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	4	4	1,57	1,57
Uglavnom netočno	5	9	1,96	3,53
Nisam siguran/na	61	70	23,92	27,45
Uglavnom točno	125	195	49,02	76,47
Potpuno točno	60	255	23,53	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Uglavnom točno ovu tvrdnju smatra 125 (49,02%) ispitanika. Gotovo polovina od toga smatra to potpuno točnim, njih 60 (23,53%). Nesigurnih je u ovom slučaju 61 (23,92%).

Tablica 45. Frekvencija odgovora na česticu „Neki značajni događaji su rezultat aktivnosti omanje grupe koja tajno upravlja svjetskim događanjima“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	2	2	0,78	0,78
Uglavnom netočno	28	30	10,98	11,76
Nisam siguran/na	70	100	27,45	39,22
Uglavnom točno	98	198	38,43	77,65
Potpuno točno	57	255	22,35	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Skлонost prema ovoj teoriji zavjere ima 98 (38,43%) ispitanika, koji ju smatraju uglavnom točnom. A, 57 (22,35%) ispitanika smatra to potpuno točnim. Onih nesigurnih u ovu teoriju je 70 (27,45%). Dok je broj onih koji to smatraju potpuno netočnim, izrazito mal, njih 2 (0,78%).

Tablica 46. Frekvencija odgovora na česticu „Neke priče o viđenju NLO (neidentificiranih letećih objekata) se namjerno i planirano šire da bi se odvucla pažnja od stvarnih kontakata s vanzemaljcima“

Odgovor	f	Cf	%	c%
Potpuno netočno	47	47	18,43	18,43
Uglavnom netočno	43	90	16,86	35,29
Nisam siguran/na	82	172	32,16	67,45
Uglavnom točno	47	219	18,43	85,88
Potpuno točno	36	255	14,12	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Ispitanici smatraju kako je navedena konstatacija o namjernom širenju priča o NLO, potpuno točna, ali je takvih vrlo mal broj, njih 36 (14,12%). Ovu manjinu nadvladavaju oni koji na to gledaju sa stajališta nesigurnosti i takvih je u ovom slučaju 82 (32,16%). Izjašnjeni sa uglavnom točnim na ovu tvrdnju je 47 (18,43%) ispitanika.

Tablica 47. Frekvencija odgovora na česticu „Eksperimenti s novim lijekovima ili tehnologijama se rutinski obavljaju na građanima bez njihovog znanja i pristanka“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	22	22	8,63	8,63
Uglavnom netočno	37	59	14,51	23,14
Nisam siguran/na	80	139	31,37	54,51
Uglavnom točno	69	208	27,06	81,57
Potpuno točno	47	255	18,43	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

Eksperimenti s novim lijekovima ili tehnologijom koji se provode na građanima bez njihovog znanja, dovodi do nesigurnosti 80 (31,37%) ispitanika, koji se očituju kao nesigurni u ovu tezu. Potpuno točnim to smatra njih 47 (18,43%). Opredijeljenih za uglavnom točno je 69 (27,06%) ispitanika.

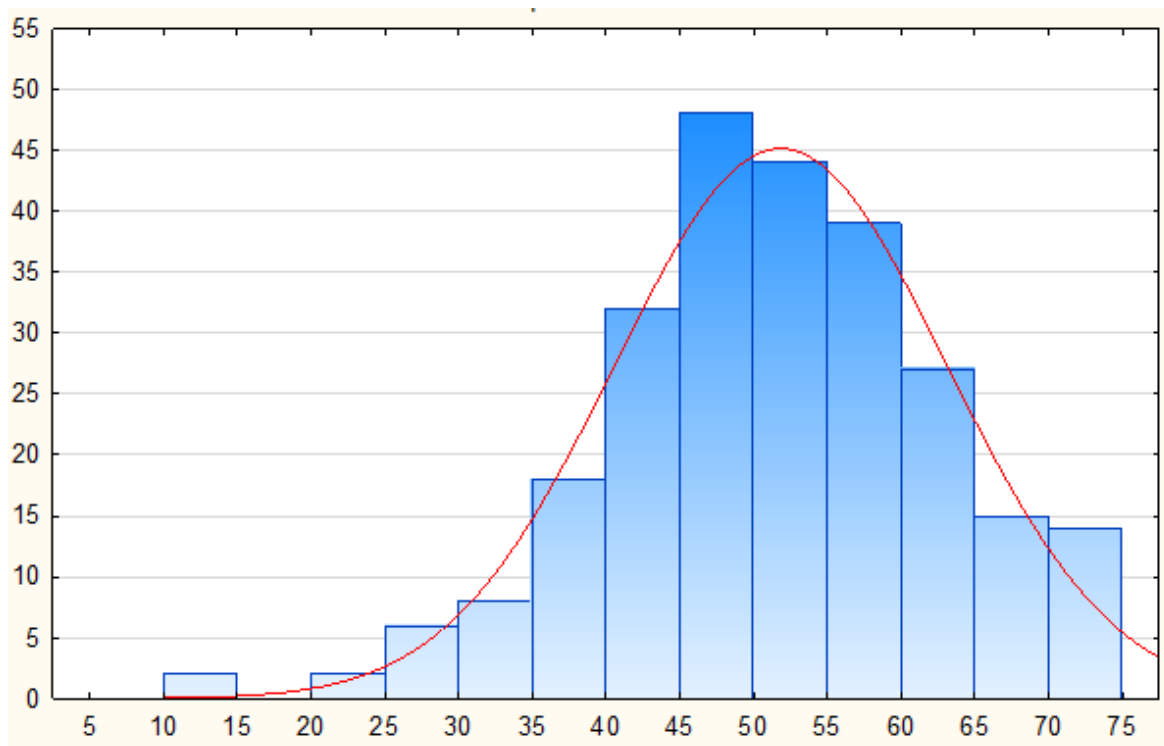
Tablica 48. Frekvencija odgovora na česticu „Mnoge važne informacije se namjerno prikrivaju od javnosti zbog nečijih osobnih interesa“

Odgovor	f	cf	%	c%
Potpuno netočno	10	10	3,92	3,92
Uglavnom netočno	4	14	1,57	5,49
Nisam siguran/na	43	57	16,86	22,35
Uglavnom točno	107	164	41,96	64,31
Potpuno točno	91	255	35,69	100,00

Legenda: f = frekvencije, cf = kumulativne frekvencije, % = postoci, c% = kumulativni postoci.

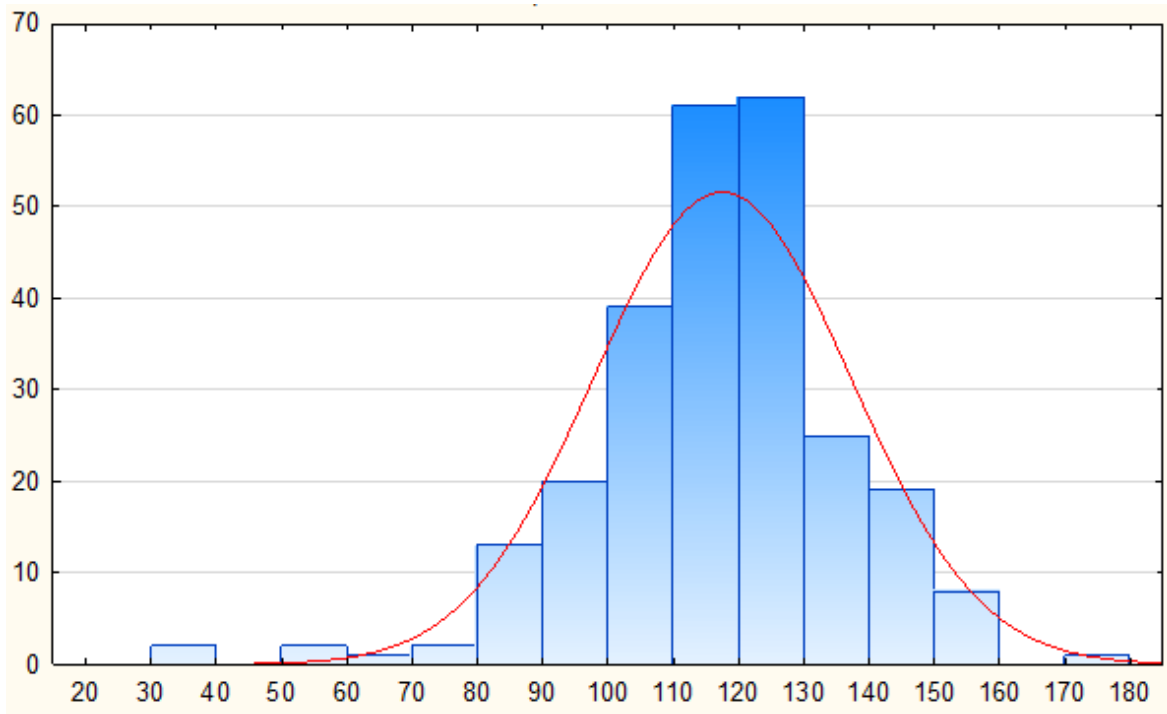
Sto i sedam ispitanika (41,96%) smatra ovu teoriju zavjere uglavnom točnom, i njih 91 (35,69%) potpuno točnom. Jako mali broj smatra da se važne informacije namjerno prekrivaju od javnosti zbog nečijih osobnih interesa, njih 10 (3,92%) smatra potpuno netočnim, a njih 4 (1,57%) uglavnom netočnim. Možemo doći do zaključka kako velik broj ispitanika vjeruje u teoriju zavjere da se mnogo važnih informacija namjerno prikrivaju od javnosti zbog tuđeg, „bitnijeg“ interesa.

4.1. DISTRIBUCIJA UKUPNIH REZULTATA

Slika 8. Distribucija ukupnog rezultata u Skali o percepciji korumpiranosti u hrvatskom nogometu (Beslać, 2013). Na apscisi su rezultati; na ordinati su frekvencije ispitanika; punom linijom je označena teoretska normalna distribucija.

Na Slici 8. se nalazi histogram frekvencija rezultata Skale o percepciji korumpiranosti u hrvatskom nogometu (Beslać, 2013); distribucija ne odstupa značajno od normalne, Kolmogorov-Smirnovljev test iznosi $d=0,05879$, $p>0,20$.

Slika 9. Distribucija ukupnog rezultata u Skali vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013). Na apscisi su rezultati; na ordinati su frekvencije ispitanika; punom linijom je označena teoretska normalna distribucija.

Na Slici 9. se nalazi histogram frekvencija rezultata Skale vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013).; distribucija ne odstupa značajno od normalne, Kolmogorov-Smirnovljev test iznosi $d=0,08056$, $p>0,10$.

4.2. KORELACIJA UKUPNIH REZULTATA

Korelacija između ukupnih rezultata iz Skale o percepciji korumpiranosti u hrvatskom nogometu (Beslač, 2013) i Skale vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013), je u tablici 50. Korelacija je na razini statističke značajnosti $p < 0,001$ uz broj ispitanika $N=253$.

Tablica 50. Korelacija između ukupnih rezultata iz Skale o percepciji korumpiranosti u hrvatskom nogometu (Beslač, 2013) i Skale vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013),

Varijable	Aritmetička sredina	Standardna devijacija	SumaK	SumaZ
SumaK	117,43	19,779	1,000	0,423
SumaZ	51,91	11,209	0,423	1,000

Legenda: SumaK = ukupni rezultata iz Skale o percepciji korumpiranosti u hrvatskom nogometu (Beslač, 2013), SumaZ = Skale vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013).

5. ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada je utvrditi da li je percepcija razine korupcije u hrvatskom nogometu povezana sa sklonošću prema drugim teorijama zavjere. Provedeno je istraživanje na uzorku 255 redovitih vježbača jednog velikog fitnes centra iz Zagreba, drugim riječima na uzorku mlađe odrasle urbane populacije srednjeg ili višeg socioekonomskog statusa. Primijenjena je Skala percepcije korupcije u hrvatskom nogometu (Beslač, 2013) i skala vjerovanja teorijama zavjere (Baratheon, R., Christopher, C. French and Pickering, A.D., 2013). Prva skala se sastoji od 33 čestice s mogućih 5 odgovora. Druga skala se sastoji od 15 čestica također s mogućih 5 odgovora.. Ovim istraživanjem se pokazalo kako je sklonost prema teorijama zavjera povezana sa percepcijom korumpiranosti u hrvatskom nogometu. Pokazalo se kako je korelacija između te dvije varijable statistički značajna i relativno visoka ($r = 0,423$).

Smatram da velik utjecaj na mišljenje ispitanika imaju mediji i širok medijski prostor koji svojim naslovima i neutemeljenim iskazima dovodi ljude da počinju vjerovati u činjenice koje nisu potkrijepljene čvrstim dokazima. Samim time, ljudski je um pun sumnje, a najčešće vjeruje u ono što mu se kroz određene članke nameće. Stanje u hrvatskom nogometu nije bajno, stadioni su napušteni i mediji nikako ne pomažu rješavanju tog problema. Trenutno korupcija u hrvatskom nogometu je smanjena na minimum zbog sve većih interesa medija i USKOK-a u vezi nogometa i nogometnih poslova i vjerujem da će s vremenom se potpuno iskorijeniti. Mediji bi trebali objavljivati više pozitivnih članaka u vezi sporta, odnosno nogometa, kao npr. promovirati rad s djecom u sportu i njegovim prednostima koje ono daje, a to su ne samo poboljšanje motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, nego i povećanje samopouzdanja i bolji međuljudski odnosi.

U nogometu, odnosno sportu općenito, trebamo uživati, gledati ga kao način zabave, zadovoljenje potrebe za kretanjem i postizanjem vrhunskih rezultata u svrhu ostvarenja nekog vlastitog cilja, ne treba ga „blatiti“ i dopuštati da vam netko uskrati to zadovoljstvo.

6. LITERATURA

1. Beslač, T. (2013). *Percepcija pojava korupcije u nogometu*. (Diplomski rad). Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. Front. Psychol., 21 May 2013. *Measuring belief in conspiracy theories: the generic conspiracist beliefs scale* Robert Brotherton*, Christopher C. French and Alan D. Pickering. Department of Psychology, Goldsmiths University of London, London, UK. / <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2013.00279>
3. Gol.dnevnik.hr (2015). *Michel Platini i Sepp Blatter izbačeni iz nogometa na osam godina* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <https://gol.dnevnik.hr/clanak/rubrika/nogomet/michel-platini-i-sepp-blatter-izbaceni-iz-nogometa-na-osam-godina---420528.html>
4. Index.hr (2015). *Australci zaprepašteni: Što se dogodilo glamuroznom Dinamu da igra na pustom stadionu?* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.index.hr/sport/clanak/australci-zaprepasteni-sto-se-dogodilo-glamuroznom-dinamu-da-igra-na-pustom-stadionu/814364.aspx>
5. Index.hr (2017). *HRVATSKI STADIONI UMIRU Broj gledatelja zakucao HNL na dno Europe* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.index.hr/fit/clanak/hrvatski-stadioni-umiru-broj-gledatelja-zakucao-hnl-na-dno-europe/974918.aspx>
6. Jutarnji.hr (2017). *SUĐENJE ZDRAVKU MAMIĆU 'Ova optužnica je najgnjusnija i najodvratnija laž koju sam u životu čuo'* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sudenje-zdravku-mamicu-ova-optuznica-je-najgnjusnija-i-najodvratnija-laz-koju-sam-u-zivotu-cuo/5964561/>
7. Večernji.hr (2017). *Manchester United najvrjedniji klub u europski* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <https://www.vecernji.hr/sport/manchester-united-najvrjedniji-nogometni-klub-u-europi-1173401>
8. Znanostblog.com (2013). *Teorije zavjere: Zašto vjerujemo u nevjerovatno* /on line/ S mreže preuzeto 15. rujna 2017. s adrese : <http://www.znanostblog.com/zasto-vjerujemo-u-nevjerovatno/>

POPIS FOTOGRAFIJA (SLIKA):

1. Stokecityfc.com (2017). *Slika 1.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.stokecityfc.com/club/bet365-stadium>

2. Manutd.com (2017). *Slika 2.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : https://www.google.hr/search?q=manchester+united&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjD7LD9-73WAhVNnRQKHSm8CRUQ_AUICigB&biw=1366&bih=648#imgrc=VYzWFRVQN_KgOM:

3. Uefa.com (2017). *Slika 3.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.uefa.com/uefachampionsleague/news/newsid=2457177.html>

4. Fifa.com (2017). *Slika 4.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.fifa.com/about-fifa/marketing/brand/index.html>

5. Dnevnik.hr (2016). *Slika 5.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/zdravko-mamic-obraca-se-novinarima---425936.html>

6. Germanijak.hr (2016). *Slika 6.* /on line/ S mreže preuzeto 13. rujna 2017. s adrese : <http://www.germanijak.hr/vijesti/cico-se-vratio-ali-navijaci-nisu-dinamo-na-praznom-maksimiru-preokrenuo-lokomotivu/22063>

7. Lider.media (2016). *Slika 7.* /on line/ S mreže preuzeto 15. rujna 2017. s adrese : <https://lider.media/aktualno/biznis-i-politika/hrvatska/mito-i-korupcija-i-dalje-prisutni-u-poslovnom-svijetu-evo-gdje-je-hrvatska/>

7. PRILOZI

Upitnici korišteni u istraživanju :

KTZ Kif 2017

Poštovani ispitanici,

ovaj upitnik se sastoji od više dijelova. Molimo vas, da sva pitanja pažljivo pročitate i odgovorite na njih.

I.

Molimo vas da pažljivo pročitate svaku tvrdnju i da **zaokružite**

- ocjenu **1** ako je tvrdnja **potpuno netočna** za vas,
- ocjenu **2** ako je tvrdnja **uglavnom netočna** za vas,
- ocjenu **3** ako **niste sigurni** što biste odgovorili,
- ocjenu **4** ako je tvrdnja **uglavnom točna** za vas, i
- ocjenu **5** ako je tvrdnja **potpuno točna** za vas.

	Tvrdnja	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno
1.	U hrvatskom nogometu ima puno korupcije.	1	2	3	4	5
2.	Novinari i mediji preuveličavaju stanje korupcije u hrvatskom nogometu.	1	2	3	4	5
3.	U hrvatskom nogometu puno utakmica je lažirano.	1	2	3	4	5
4.	Hrvatski nogomet je pun mafijaša i kriminalaca.	1	2	3	4	5
5.	Većina sudionika i zaposlenika u hrvatskom nogometu časno i pošteno obavljaju svoj posao.	1	2	3	4	5
6.	Klađenje uništava hrvatski nogomet.	1	2	3	4	5
7.	Stanje korupcije u našem nogometu je još i gore nego što pišu po novinama.	1	2	3	4	5

Tvrdnja		Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno
8.	Preko našeg nogometa se pere prljavi novac.	1	2	3	4	5
9.	Predsjednici klubova i nogometni menadžeri uzimaju nemoralno i besramno velik novac od nogometnih transfera.	1	2	3	4	5
10.	U hrvatskom nogometu postoji masovna pojava zapošljavanja rodbine i prijatelja.	1	2	3	4	5
11.	Zbog korupcije, sportski uspjeh pada u drugi plan.	1	2	3	4	5
12.	Predsjednici klubova i nogometni menadžeri uzimaju ogromni dio od plaća igrača.	1	2	3	4	5
13.	Neki hrvatski nogometni klubovi su financijski povlašteni jer im pomaže država.	1	2	3	4	5
14.	U hrvatskom nogometu sve funkcionira preko veze.	1	2	3	4	5
15.	Vodstvo hrvatskog nogometa se drži na pozicijama zbog korupcije a ne zbog stručnosti.	1	2	3	4	5
16.	U hrvatskom nogometu je česta pojava puštanja utakmica radi osobnih interesa vodstva klubova.	1	2	3	4	5
17.	Igrači su roblje i privatno vlasništvo raznih mutnih tipova u nogometu.	1	2	3	4	5
18.	Predsjednici klubova se pretjerano miješaju u posao trenera zbog vlastite koristi.	1	2	3	4	5
19.	Za sve loše u hrvatskom nogometu je kriva korupcija.	1	2	3	4	5
20.	Nogometni igrači su primorani potpisati ugovor za određeni klub zbog interesa vodstva klubova.	1	2	3	4	5
21.	Nogometni klubovi uzimaju novac iz države.	1	2	3	4	5
22.	Suci su korumpirani jer ih potplaćuju vlasnici nogometnih klubova.	1	2	3	4	5
23.	Nogometni menadžeri odrađuju prljav posao u transferima za nogometne klubove.	1	2	3	4	5
24.	Hrvatski nogometni savez je postao kriminalna organizacija.	1	2	3	4	5
25.	Ljudi koji rade u hrvatskom nogometu zlorabe svoj položaj gdje stignu.	1	2	3	4	5

Tvrdnja		Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno
26.	Predsjednici i vlasnici biraju svoje suce za utakmice u kojima igra njihov klub.	1	2	3	4	5
27.	U hrvatskom nogometu je samo mali broj sudionika koji su korumpirani.	1	2	3	4	5
28.	Ne volim kad mi ocrnjuju nogomet pričama o korupciji.	1	2	3	4	5
29.	Korupcija u hrvatskom nogometu se gotovo iskorijenila.	1	2	3	4	5
30.	Većina nogometnih sudaca nije pala pod utjecaj korupcije.	1	2	3	4	5
31.	Ne idem na stadione jer mi se ne gledaju namještene utakmice.	1	2	3	4	5
32.	Kad korupcija u hrvatskom nogometu u potpunosti nestane, stanje će se znatno poboljšati.	1	2	3	4	5
33.	Stanje u hrvatskom nogometu nije ništa lošije nego u drugim državama.	1	2	3	4	5

II.

Često se vode rasprave da li je javnost upoznata s potpunom istinom kad se govori o različitim važnim pitanjima. U ovom kratkom upitniku traže se vaše procjene ovih problema. Molimo vas, označite koliko se slažete s pojedinom tvrdnjom iz upitnika, tako da zaokružite jedan odgovor: 1 (potpuno netočno), 2 (uglavnom netočno), 3 (nisam siguran/na), 4 (uglavnom točno) ili 5 (potpuno točno).

Tvrdnja		Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno
1.	Vlade su umješane u ubojstva nevinih građana i/ili poznatih javnih osoba, a to drže u tajnosti.	1	2	3	4	5
2.	Snaga koji posjeduju vođe država su drugorazredne u usporedbi s moći malih nepoznatih grupa koje zaista kontroliraju svjetsku politiku.	1	2	3	4	5
3.	Tajne službe komuniciraju s vanzemalcima, no to drže daleko od očiju javnosti.	1	2	3	4	5
4.	Širenje određenih virusa i/ili bolesti je rezultat namjernog potajnog djelovanja nekih organizacija.	1	2	3	4	5

Tvrdnja		Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam siguran	Uglavnom točno	Potpuno točno
5.	Grupe znanstvenika manipuliraju, izmišljaju ili taje podatke s ciljem da zavaraju javnost.	1	2	3	4	5
6.	Vlade dozvoljavaju ili čak same čine terorističke napade na vlastitom tlu i prikrivaju svoju umješnost.	1	2	3	4	5
7.	Omanja tajna grupa ljudi je odgovorna za donošenje svih važnih svjetskih odluka, kao što je započinjanje rata.	1	2	3	4	5
8.	Podaci o susretima s izvanzemalcima se skrivaju od javnosti.	1	2	3	4	5
9.	Na ljudima se, bez njihovog znanja, koriste tehnologije za kontrolu uma.	1	2	3	4	5
10.	Poznato je da se koče nove i napredne tehnologije koje bi mogle ugroziti postojeću industriju.	1	2	3	4	5
11.	Vlade rade budale iz ljudi da bi prikrile vlastitu uključenost u kriminalne aktivnosti.	1	2	3	4	5
12.	Neki značajni događaji su rezultat aktivnosti omanje grupe koja tajno upravlja svjetskim događanjima.	1	2	3	4	5
13.	Neke priče o viđenju NLO (neidentificiranih letećih objekata) se namjerno i planirano šire da bi se odvucla pažnja od stvarnih kontakata s vanzemalcima.	1	2	3	4	5
14.	Eksperimenti s novim lijekovima ili tehnologijama se rutinski obavljaju na građanima bez njihovog znanja i pristanka.	1	2	3	4	5
15.	Mnoge važne informacije se namjerno prikrivaju od javnosti zbog nećijih osobnih interesa.	1	2	3	4	5

SPOL (zaokružite) **M** **Ž**

DOB _____ godina

H V A L A!